

„Libertate și liberalism“.

„Alkotmány“, într'un articol de fond intitulat „Libertate și liberalism“, reasumază cele 12 puncte ale postulatelor maghiare dela 15 Martie 1848 și le comentază în următorul mod:

1. „Dorim libertatea presei, ștergerea censurei“. Acest postulat s'a realizat. A venit însă liberalismul, care în presa liberă a împatriat minciuna. Prin acesta a falsificat opiniunea publică, a distrus cinstea și autoritatea presei, ér acum, de jubileul lui Martie, a dat ordinațiunea, de-a se restitui cenzura și de-a confisca prin poliția produsele presei.

2. „Ministeriu responsabil în Budapesta: a cerut poporul maghiar. Ministeriu s'a dat, dér cu toate acestea ministeriu responsabil în Ungaria nu există. Nimenea nu comite mai multe ilegalități, prin fapte și ordinațiuni, ca înși și miniștri liberali. Pentru asta însă ei nici-odată n'au fost trași la răspundere. Sub mantaua responsabilității au creat Corónei o situațiune forțată și asupra națiunei esericiéză absolutism.“

3. „Dieta la Pesta“ a dorit poporul maghiar. S'a născut însă partidul liberal, care în decurs de 23 de ani a adus legi cu grămada în fiă-care an, a urcat plata deputaților, a votat pensiunile pentru miniștri și pentru secretarii ministeriali, a făcut dependentă legislațiunea de guvern, a despărțit-o de câtră popor, a despoiat-o de autoritate, a făcut-o să-și piérdă încrederea națiunei, făcând ca poporul să privescă dieta ca o calamitate.

4. „Egalitate înaintea legii în privința cetățenescă și religioasă“ a pretins proclamația (dela 1848). A venit însă stăpânirea îndelungată a liberalismului și a introdus monopolul liberalilor asupra tuturor funcțiunilor de stat, a ciuntit drepturile electorale ale cetățenilor, în locul privilegiilor nobililor a introdus aristocrația creată cu bani a viriliștilor, libertatea de întrunire și de reuniuni a făcut-o dependentă de arbitriul autorităților, în locul libertății religiunilor creștine recepte a introdus recepțiunea Jidovilor și libertatea de-a se lăpăda de religii, ér egalitate înaintea legii pentru ómenii sérac și pentru cetățenii din opoziția nu există.

5. „Gardă națională“ a pretins națiunea maghiară și s'a format honvedimea. Guvernul liberal și-a format poliția și gendarmeria de stat spre a-o avé ca mijloc la îndemână și spre a tortura poporul.

6. „Sarcini egale“ a introdus anul 1848. Sistemul liberal de repartitiere a dărilor a înțeles însă purtarea de-o potrivă a sarcinilor publice ast-fel, ca toate proprietățile de pământ să se nimicéscă, ér micii industriași să nu pôta trăi de mărimea sarcinilor publice. A creat însă plăți mari pentru archi-liberali, scutire de dare pentru burse, pentru cambii, pentru hărții de valóre,

pentru fabricile și palatele Jidanilor, ér regaliile confiscate le-a dat în arendă strănepoților izmaeliți, ca în favorul și în numele statului să beléscă poporul.

7. „Sistarea sarcinilor urbariale“ s'a decretat înainte de asta cu 50 de ani. Sistemul de economisire liberal însă a zálogit capitaliștilor toate pământurile Ungariei, prin politica sa vamală mercantilă a nimicit pe proprietarii de pământ, prin cămătării a despoiat poporul agricol de pânea de toate dílele și l'a împins spre socialism.

8. „Curși cu jurați, reprezentanță pe baza egalității“. Astăzi jurații se aleg dintre liberali neoași, ér reprezentanța pe baza egalității este o josnică falsificare a listelor electorale și a registrelor voturilor; „este o despoiere a alegătorilor naționalității și a celor opoziționali, mai ales (?) a catolicilor, de toate drepturile legale“.

9. „Bancă națională“ am cerut, — bănci de-ale partidului liberal am căpătat.

10. „Miliția să jure pe constituția, pe ostașii ungari să nu-i ducă în streinătate, ér pe cei din streinătate să-i ducă dela noi“. Liberalismul practică acesta ast-fel, că mobiliséză și pe ostașii ungari și aduce și ostași din streinătate, ca la alegerile constituționale să le ajute miniștrilor, fișpanilor, autorităților și președinților electorali întrun a-și călca jurământul pus pe constituția.

11. „Liberarea arestanților politici“. Acesta însemnéază ađi: téréti opoziția în temniță, aruncați pe preoții catolici în închisóre, dér lăsați liberi pe defraudatori și înșelători, cari fac servicii partidei guvernului, căci aceștia lucréză în paralisia progresivă!

12. „Dorim uniunea cu Transilvania“, acesta a fost ultimul punct. „Politica de naționalitate a liberalilor a prefăcut în dușman ai statului pe numeroșii cetățeni pacnici ai aceleia; ne provocăm la Croația și la Fiume și la pericolul, ce amenință Ardealul. Dorim, ca Banffy să mérégă inderét în Ardeal“.

Fóia unгурéscă își termină articolul esclamând: „Jos cu liberalismul, trăséscă libertatea!“

Manifestațiunii în Austria. În 13 l. c., aniversarea isbucnirii revoluției înainte cu 50 de ani, delegațiile partidei liberale și a reuniunilor democratice din Viena s'au dus la mormintele celor căduți în Martie 1848, și au depus cununii. După amieđi tinerimea universitară și membrii partidei social-democrate s'au dus în masă la morminte, pe cari de-asemena le-au incununat. S'au ținut vorbirii în limbile germană, cehă, italiană și polonă, și 200 cununii au fost depuse pe morminte. În numele ascultătorilor universitari germani naționali a vorbit deputatul Wolf. Asistenții erau în număr de 50,000.

Manifestațiunii s'au făcut și în Praga în amintirea celor căduți în Martie 1848. De-asemena și în Graț.

Điua de 15 Martie la Arad.

Furor hunicus recidiv.

ARAD. 16 Martie n.

Domnule Redactor! „Patrioții“ din Arad au serbat điua de 15 Martie cu mare paradă și alaiu.

Punctul de culminațiune al serbării a fost un atac sélbatec asupra institutelor de cultură romănescă din partea „patrioților“ fanatizați de pe strade, o bombardare cu pietri, asemenea aceleia întemplate în luna lui Iulie 1892.

În presera đilei de 15 Martie n. c., când orașul Arad era iluminat și muzicele cântau marșul lui Rakoczy, o cétă de „patrioți“ bine pregătiți și înarmați au spart ferestrele Seminarului și Aiumneului romănesc din Arad între insulte și cuvinte de batjocură la adresa Romănilor. Dér simțind răspunsul elevilor romăni din aceste institute, — bine cunoscut „patrioților“ dela bombardarea Seminarului în 1892, când au plecat de aici cu capetele sparte — au tulit'o la fugă cu cea mai mare grabă.

La această paradă „patriotică“ s'au găsit și unii Romăni să ilumineze. Grupul Romănilor din Arad, cunoscuți din organul lor de aici încă a iluminat. A iluminat și banca romănescă din Arad întréga sa casă, și pentru acesta a fost întâmpinată din partea jurnalului kossuthist de aici „Arad és Vidéke“ cu cuvintele: „patriotismul băncei romănescă „Victoria“ este reabilitat“.

Arangiatorii acestei serbători „patriotice“ maghiare și-au bătut mult capul, ca și în bisericile române din Arad să se celebreze în điua de 15 Martie serviciu divin. Acesta însă în biserica catedrală romănescă din Arad nu s'a ținut, și li-s'a răspuns, că că nu se pôta.

Protopopul Georgiu Telescu însă a celebrat serviciu divin solemn, la care a invitat și autoritatea orașului Arad, și pentru acest serviciu „patriotic“ a obținut dela același jurnal kossuthist din Arad titlul de: „hazafias román pap“, (adecă „preot român patriotic“. Il recomandăm deosebitei atențiuni a ministrului Wlassics. — Red.)

Dintre Romăni s'au mai spart ferestrele și la casa profesorului dela seminarul român din Arad Teodor Ceantea, pentru că n'a iluminat.

Semne caracteristice ale timpului, în care trăim. X.

Rusia în estremul Orient.

Nota următoare, publicată de oficiul rus „Le Nord“, reproduce părerile Rusiei asupra situației din Estremul-Orient:

„Politica pe care o urmăze Rusia de șapte-spre-đece ani încóce este prea cunoscută de totă lumea pentru ca să mai avem trebuință să ne întindem asupra principiilor, care-i alcătuiesc basa și care au ca țintă consolidarea păcei generale, a siguranței și a libertății comerțiului europén.“

În vederea acestor principii Rusia a împedat anexarea unei mari părți a teritoriului chinez la Japonia, și a apérat pe China în ultimele greutăți, ce le-a avut cu puterile europene.

Rusia neavând în vedere, în această parte a Estremului-Orient, decât libertatea absolută a comerțiului, nu va permite ca China să fiă supusă tutelei uneia séu două puteri, care ar profita pentru interesele esclusive ale propriului lor comerț. Ea va lua toate măsurile necesare și, la nevoie, nu se va da înapoi dela nimic pentru a asigura libertatea comerțiului universal și pentru a împedea o împărțire a Chinei făcută în profitul exclusiv al câtor-va puteri“.

Candidatura principelui George.

Cestiunea candidaturii principelui George al Greciei la postul de guvernator al Cretei a ajuns éráși obiect de discutiune în presă și în cercurile diplomatice europene. Lui „Times“ i-se telegraféază din Petersburg, că candidatura și alegerea principelui George e aprópe sigură, fiind-că afară de Turcia toate puterile și-au dat învoirea. Impératul Francisc Iosif și regele Umberto și-au anunțat învoirea în scris. — Din Constantipopol se telegraféază, că ambasadorul Sinovjev ar fi declarat la serata din urmă, ce s'a dat la ambasadorul frances, că cu ocazia ultimei sale audiențe la Sultantul a esperiat o aplecare cu mult mai mare din partea suveranului turcesc de-a se învoi și el la numirea principelui George ca guvernator.

Situația în Francia.

În camera francesă deputatul Dron, radical, interpeléză guvernul asupra politicei sale, pe care o declară de reacționară și de clericală.

D-l Barthou, ministru de interne, protestéză în contra imputării făcută guvernului de a fi aliatul clericalilor. Afirmă necesitatea de a combate socialismul pe față.

D-l Millerand replică apărând politica socialiștilor.

D-l Méline, președinte al consiliului, respinge acușatia adresată guvernului de a fi complicele monarhiștilor și clericalilor. Reamintesc asigurările date de monseniorul Rampolla afirmând, că Papa n'a încredințat niménu misiunea de-a interveni în politica internă a Franciei. „Dacă conservatorii votéză pentru guvern, đice d-l Méline, cauza este că găsesc, că politica sa este conformă intereselor țării“.

Președintele consiliului adauge, că guvernul urmărește o politică pacnică, pe când radicalii și socialiștii vor o politică de lupte intestinale.

omul, cu care veneam în tren... Éta, ce va să đică viața reală“.

Điua acesta fú mai variată decât cealaltă. Voluntarii întâlneau mereu ómenii, cari mergeau la Belgrad, se întâlneau și cu cei ce veniau din Belgrad. La întrebările lor li-se răspundea, că lucrurile merg acum bine, icí-colo s'au întâmplat ciocniri neînsemnate, armata de améndoú părțile se așteptă la un atac decisiv. Tocmai acum grăbesce aici un oficer din statul-major c'o însărcinare ponderósă. Observând pe voluntarii el luă o ținută respectabilă. Cu fața satisfăcută și seriósă, pe piept cu ordinul Tacova, el salută milităresce đicénd: — veniți la noi? să învățați în ce chip trebuie bătúți Turcii? Fórte frumos!... Așteptați numai... În curénd vom vedé deslegate toate problemele.

Voluntarii merseră mai departe, tot așa de veseli, ca și ieri.

Dér ce se vede colo de câtră pădure? Fum și mulțime de ómenii... Ajungénd mai aprópe zăresc tot felul de femei și copii în haine murdare și sdrențóse, unele aprópe góle. Erau cam câte-va sute adunate în jurul focului, pe care fierbea o

mare căldare... N'or fi óre refugiați bulgari?

Așa a fost. Voluntarii hotărira să se opréscă. Unul dintre ei luă asupra-și sarcina de-a pune întrebări femeilor bulgare. Veniră îndată la el câte-va femei. Ce credeți, că au trebuit să audă dela ele și despre ce au trebuit să se convingă cu proprii lor ochi?

O femeie bulgară plină de viață, cu ochii întunecați, le spuse ce fapte înfricoșate sévărșiră Turcii în satul lor natal. Vorbia despre cele mai neauđite atrocități, și nici o lacrimă nu-i curgea din ochi. Dér fiă cine înțelese, că această liniște rece e mai înfiorătoare, decât cea mai crudă desperare. Înaintea ochilor ei i-au tăiat bărbatul în bucăți și i-au sfășiat copiii. S'a aruncat la pământ, s'a rugat s'o esecute și pe ea cât mai în grabă — dér ei au văđut, că mórtea pentru ea ar fi o binefacere, o lăsară decí să trăséscă; nu i-au tăiat decât cele două urechi și două degete.

Și-a luat cărpa de pe cap, și-a arătat și mâinile...

Voluntarii adunați în juru-i făcură un pas îndérét de gróza acestui specta-

cul. Multe din femei plâneau și-și frângea mâinile. Adevérat, că li-a succes a se refugia fără de părinții, bărbații și frații lor, cari armați s'au retras în munți. Și-au părăsit patria, averea, tot ce le era drag și scump, și acum priveau în fața morții de fóme pe pământ străin.

Erau înfiorătoare fețele lor istovite și desnădăjduite, golătatea și miseria lor. Voluntarii le priveau cu compătımire adéncă...

Sosi óra plecării. Voluntarii colectară parale câte-au putut și le dădură nenorocitelor.

Mult timp aceste figuri de compătimit le pluteau dinaintea ochilor, și nu se afla între ei nici unul, ca să nu fi fost emoționat. Drumul, ce aveau să-l percurgă, l'au făcut fără de nici un incident deosebit. Au avut două nopți recoroșe, în cari au suferit mult frig. Trei dintre ei n'au putut suporta greutățile drumului, au récit și s'au bolnăvit. Pe doi au trebuit să-i predea unor oficerii, pe cari îi întâlneai în drum și cari s'au oferit a-i transporta la Belgrad. Cu cât s'apropiau mai tare de Deligrad, cu atăta întâlneau mai multe caré cu răniți. Vaetele lor își sfășiau inima.

Peste patru đile corpul de voluntarii

ajunse la țintă. Bacalin era fórte obosit, dér totuși nu putea să se mire în de-ajuns de el însu-și și să se bucure, căci capul lui era limpede, nu-l durea nimic, ba și din picióre și din cóste i-au dispărut junghiurile. Fedorov asemenea se reculese și se afla într'o dispoziția mult mai bună. Despre Rapin nu mai e lipsă să vorbim — apărea atât de tiner, fața lui era de-o roșată atât de sănétósă, încât își făcea plăcere să-l privești. Între munții acoperiți de-o vegetația bogată, apărú Deligradul. Aici era reduta cu patru tunuri, aici era piața, în care tăbăresc două bataliöne, mai departe cadrele brigadelor rusesci. În toate părțile activitate viuă. Acesta era cartierul general al lui Cernaiev. Voluntarii se opriră în umbra unei clădirii de lemn — locuința comandanților supremi și a statului-major. Dinaintea casei sta o sentinelă réu îmbrăcată, care în genere își făcea o impersie neașteptată. Era modelul acelei armate, cu care Cernaiev a trebuit să apere Serbia timp atât de îndelungat contra armatelor turcesci.

(Va urma.)

D-l Méline termină dicând, că guvernul are un program, care cuprinde reforme politice, sociale, economice și financiare și că acest program este un adevărat teren de unire (Aplause).

D-l Bourgeois acuză guvernul de a susține pe inimicii republicani. Se teme de viitorul legilor scolare și militare.

Discuția se încheie. S'au depus mai multe ordine de zi pe birou.

Aceea a lui Dron, care dăce, că Camera este decisă să reia politica tradițională a partidului republican, este respinsă cu 309 voturi contra 228.

Ordinea de zi a d-lui Descubes, acceptată de d-l Méline, și care exprimă încrederea Camerei în guvern, s'a adoptat cu 319 voturi contra 201.

SCIRILE DILEI.

— 4 (16) Martie.

Versare de sânge. Pe când apröpe în töte orașele țării în care locuiesc Maghiarii, aceștia serbeză cu mare alaiü aniversarea zilei de 15 Martie, pe atunci în unele părți bântuite de socialism, gendarmii pușcă și taie în carne viie. Foile ungurești ne aduc scirea, că în *Dunaföldvár* s'a întâmplat la 13 l. c. un atac sângeros între gendarmeria și poporul muncitor. Poporul din comunele *Dunaföldvár*, *Előszállás*, *Baracs*, *Czece*, *Nemetköz*, *Herczegfalva*, *Solt*, *Dunavecse* și alte comune a vrut să țină o adunare populară. Adunarea au și anunțat'o fisol-găbirului *Rassovsky*, acesta însă nu li-a dat permisiune a-se aduna. Duminecă după amiază totuși cam 1000 de ömeni s'au adunat în *Dunaföldvár*. Gendarmeria, care consta din 30 de ömeni, i-a provocat să se împrăscie, parte mare s'au depărtat, dër ca la 300 n'au voit să se misce din loc. Gendarmeria voi să-i împrăscie și pe aceștia. Poporul iritat s'a opus, ba a început să amenințe, la ceea-ce comandantul gendarmilor a ordonat un atac cu baioneta. *Doi ömeni au cădüt morți* și ca la 50 răniți mai greu s'au mai ușor. Fisol-găbirul a cerut miliție, căci e temere, că poporul va ataca casa orașului. Au și sosit din *Alba-Regală* 300 husari.

Să dea banii îndërët! „*Magyarország*“ publică următörea scrisöre, ce a fost adresată din partea alegötörilor unguri din cercul *Nádlacului* deputatului lor *gubernamental* *Kristoffy Jozsef*. Scrisörea e acësta: „De vreme ce în cercul electoral *Nádlac* neîndestulirea crește din zi în zi, poporul flămânțesce și ne amenință fömtea, *provocăm pe deputatul dietal* *Kristoffy Jozsef*, ca să restituie lui *Banffy* cele 19.000 fl. ce a primit pentru coruperea noastră, din dările plătite din crucerii căștigăți cu sudorile nöstre de sânge, și să stărue ca acëstă sumă să se împartă între sërácii din cercul electoral“. (Urmöză subscrierile alegötörilor).

Societățile de consum și neguțätorii. Föbia maghiaro-jidană „*Magyar Kereskedök Lapja*“ spune cu multă durere, că comerțianții din provincia de mult timp pörtă la inima lor o plângere „îndreptătită“, că adecă societățile de consum vënd articuli comerciali și la ömeni, cari nu fac parte dintre membrii lor. Plângerea acësta, care se înțelege vine din partea „geșeftarilor“ jidani, a fost dusă din partea uneia dintre camerele comerciale și înăntea ministrului unguresc de comerț. Ministrul de comerț însă, în înțelegere cu ministrul de justiție, a adus din incidentul acesta o hotăräre principiară, după care reuniunile de consum au liberă voie de-a vinde oricui, va să dică și celor ce nu sunt membri ai respectivelor reuniuni.

Episcop consacrat. Patriarhul *Brankovic* a consacrat alaltăieri pe nou alesul episcop gr. or. sërbesc pentru *Buda*, *Lucian Bogdanovic*.

Epilog la procesul duelului Filipescu-Lahovari. Cetim în „*Epoca*“ Adü împlinindu-se 10 zile de apel și nevoind să useze de dreptul de apel, d-l *N. Filipescu* a mers la d-l prim-procuror și i-a înmănat o petiție prin care îi cere a i libera mandat de depunere. Fiind încă câte-va formalități judecătörestii de împlinit, s'a convenit asu-

pra zilei, din chiar săptămăna acësta, când d-l *Filipescu* se va constitui prisoner.

Renta română amortisabilă. Agenția română comunică din *Berlin*: Convențiunea privitöre la împrumutul de rentă română amortisabilă în aur 4 la sută, de 180.000.000 fr. séu 145.800.000 mărçi, s'a încheiat cu *Disconto Gesellschaft*, *S. Bleichröder*, *N. A. Rothschild* și fiit, *Comptoir National d'Escompte de Paris*, *Banque de Paris et des Pays-Bas*, *Banca Națională a României* și *Banca generală română*. Subscripția la noul împrumut se va face în *Germania*, în *România*, în *Francia*, în *Bulgaria* și în *Olanda*.

Diar confiscat. Procuratura de stat a confiscat diarul „*Estrapost*“, ce apare în *Viena*, numărul din 14 l. c., în care era publicat romanul lui *Zola* intitulat „*Parisul*“. Fiind-că în grabă nu s'a putut da o nouă ediție, diarul în acea zi n'a putut să apară din nou.

O principesă dispărută. Sub titlul acesta „*Figaro*“ din *Paris* scrie următöarele: *Principesa Luiza*, fica regelui *Belgiei* și soția principelui *Filip de Coburg*, a dispărut de câte-va zile. Ospetii din *Nizza*, unde petrecea principesa, comentöză viu acëstă disparițiune, legând de ea fel și fel de combinațiuni. Se verbesce, că principesa *Luiza* a fost răpită. Despre cauzele disparițiunii ei se ventilöză o mulțime de versiuni și combinațiuni. Principesa e tineră și förte frumösă, bărbatul ei o întrece îndoit cu versta. Căsătöria lor a fost förte nefericită. Se crede, că ar fi dispărut cu locotenentul de ulani *Geza Matasich-Keglevich*.

Spion german prins în Paris. „Agenția *Havas*“ comunică scirea senzațională, că în *Paris* a fost arestat un sublocotenent german bänuit cu spionagiü. El se numesce *Haann* și locuia în *Aimieres* apröpe de *Paris*. Făcându-i-se perchisiția domiciliară s'au aflat la el mai multe documente. Tot „Agenția *Havas*“ anunță, că *Haann* a fost escortat la graniță și espulsat, cu töte că el se dicea a fi proprietar de pământ în *Zürich*.

Afacerea Picquart-Esterhazy. Ca răspuns la o scrisöre, ce a publicat'o *Gaulois* și în care maiorul *Esterhazy* amenință pe ex-colonelul *Picquart* cu biciușca, acest din urmă a dis unui redactor al diarului „*Temps*“: „Sunt mai presus de amenințările lui *Esterhazy*. De-altmintrea se va vedé valörea acestor amenințări îndată ce se va cunöce întregul adevër și ziua aceea este mai apropiată de cât se crede; v'o garantez“.

Un milionar african omorit. Din *Londra* se anunță, că milionarul *Joel Woolf* din *Africa* sudică a fost omorit alaltăieri în *Johannesburg* de cătră un anumit *Feldheim*. *Joel* locuia de mult în *Londra*, de unde făcea dese călătörii în *Africa*-sudică.

Ședința publică a studenților români din Brașov. Primim următörea: Invitare la ședința publică a societăților de lectură dela gimnasiul gr. or. român și dela șöla comercială superiöră gr. or. rom. din *Brașov*, care se va ținé *Duminecă* 8 (20) *Martie* 1898, la örele 3¹/₂ p. m. precis, în sala festivă a edificiului gimnasial. Ofertele benevole se vor chita în public și vor servi spre înauțiirea fondului societăților de lectură.

Programa: 1) Cuvënt de deschidere, rostit de D-l *Prof. Proc. Givulescu*. 2) Marș festiv, de *Iac. Mureșianu*, executat de orchestra societăților. 3) Satirele lui *Eminescu*, studiu literar, disertație de *Dionisie Stoica*, cl. VII. gimn. 4) Dorul înstrăinătului, cor de *Flechtenmacher*, executat de corul societ. 5) Romanța *Siciliană* de *Vieuxtemps*, solo de violină cu acomp. de piano, executat de *Iustin Cl. Iuga* și *Ivan Kovac* cl. VII. gimn. 6) Dormi în pace, poesie de *A. Vlăhuța*, decl. de *T. I. Morariu*, cl. II. com. 7) Două cantece populare, de *T. Popovici*, esec. de corul societ. 8) Din viața economică a poporului nostru, disertație de *I. Lăpădat*, cl. III. com. 9) Dina munților, vals de *Ivanovic*, executat de orchestra societ. 10) Jidanul în raiü, de *Th. Speranța*, declamat de *N. Rusescu*, cl. V. gimn.

Sciri din România.

— Concertul simfonic dat în *București* *Duminecă* a avut o splendidă reușită. *D. Enescu*, tineru artist și compositor român, a dirijat simfonia sa intitulată „*Poemă română*“, care operă a făcut o adencă impresiune și a emoționat pe töți ascultătorii români.

— O parte din comanda de puști *Mannlicher*, făcută de actualul ministru de rösboiü, va fi predată pe la sfirșitul *lunii* *Aprilie*. Restul urmöză să fiă gata în cursul acestui an.

— În curënd consiliul de rösboiü al corpului 4 de armată va judeca procesul caporalului *Potamiano Leonida* din regimentul 12 *Cantemir* din *Bărlad*, pentru faptul de desertare în țără străină în următöarele împrejurări: În primăvara anului trecut, în timpul rösboiului greco-turc, caporalul *Potamiano Leonida*, de origine grec, desertase din armată și se duse de se nrolă în armata grecescă, luând parte activă în acel rösboiü în luptele dela *Domoko* și *Velestino*. După terminarea rösboiului, *Potamiano* veni în țără și se prezentă la corp. Procesul promite a fi interesant.

Demonstrația în Brașov.

Brașov, 16 *Martie*.

Ieri după amezü *Ungurii* din *Brașov* au ținut și ei în sala *Redutei* orașenesce, pentru serbarea zilei de 15 *Martie*, o întrunire sërbitörescă, ce a fost arangiată de comitetul politic executiv al *Maghiarilor* din loc.

După terminarea serbării, töți asistenții s'au depărtat, ér partea cea mai mare a format un conduct și au plecat cântând pe stradă cântecul lui *Kossuth*. Căpătaseră poftă de a demonstra.

Când conductul a ajuns în piață și a trecut pe dinaintea poliției mergënd spre strada *Vămii*, demonstrații — ale căror siruri se întăriseră prin un contingent însemnat de calfe și băieți de pe la meseriași și pravyăliași unguri etc. — au început să strige „*Abzug Kronstadt!*“ „*Eljen Kossuth!*“ și ici-colo și „*Eljen a Király!*“ demonstrând tot mai tare prin sbierăturile lor. S'a auđit și strigătul de „*Eljen a király! Abzug a császár!*“ În colțul dinaintea cafenelei „*Drechsler*“ demonstrația își ajunse culmea. Atunci sublocotenentul poliției i-a admoniat în numele legii să se împrăscie, căci demonstrațiile de felul acesta nu pot fi permise. Căți-va dintre conducătorii demonstrațiunii, care se vede a fi fost de mai înainte plănuită, s'au opus și n'au vrut să urmeze provocării. În urma acësta poliția a făcut câte-va arestări. A intervenit în favörea acestora mai ales un *Ungur* din *Clușiu*, dër în mod așa de vehement, încât a fost și el arestat.

Când cei arestați au fost conduși la poliție, mulțimea s'a dus după ei și a început acum să demonstreze cu îndoită putere în contra poliției strigând și fluerând. Multă vreme s'a luptat poliția cu demonstrații ca să-i împrăscie, dër töte provocările și amenințările n'au folosit nimic. Atunci s'a cerut asistență militară. Pe la 8 öre au sosit vre-o 12 infanteriști comandați de un sublocotenent. Soldații au împrăsciat mulțimea cu baioneta.

Precum aflăm, nu s'a întâmplat nici o vulnerare.

Ni-se mai raportöză, că pe când demonstrații se aflau încă în piață, s'a arătat și d-l fișpan în apropiere și a adresat mai multe întrebări unui sergent de poliție. Față cu acesta fișpanul să fi strigat cu voce înaltă, că procederea poliției n'a fost cu tact și că va cerceta dënsul lucrul cu severitate.

Atunci demonstrații au erupt în strigăte de: „*Eljen a föispan!*“

Cătră sodalii români din loc.

Adunarea generală a Asociațiunii pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români din loc, ținută în 11 (23) *Ian.* c., a adus următorul conclus: v

aa) Asociațiunea renunță la supraveghierea numitei Reuniuni a sodalilor, cum și la luarea în administrare din partea Comitetului a fondului acëstei Reuniuni.

„b) Comitetul Asociațiunii se invită a întreprinde töți pașii de lipsă pentru închiegarea din nou a sodalilor români sub aripile ocrotitöre ale Asociațiunii, cari între condițiunile date are și vocațiunea și puterea necesară pentru cultivarea cu deplin succes a scopurilor lor speciale atât în privința materială, cât și socială și literară.

„c) Comitetul Asociațiunii să primescă în acëstă nouă societate a sodalilor pe töți acei membri ai vechii reuniuni, cari vor repăși dela acësta în terminul ce-l va prescrie Comitetul.

„d) Pentru statorirea poziției acëstei Reuniuni noue de sodali în sinul Asociațiunii, Comitetul va avé să compună reglamentul necesar.

„e) În fine adunarea hotăresce, ca persoane, cari și pe viitor vor aparținé Societății vechi a sodalilor, nu vor mai fi primiți de membri în sinul Asociațiunii și nu se vor împärtăși de nici un beneficiu din partea „Asociațiunii pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români meseriași din *Brașov*“.

Dorind a realiza acest conclus, il aducem la cunöștința celor interesați pentru conformare, cum și a tuturor sodalilor români din loc, și-i invităm, ca töți, cari doresc a se grupa din nou și a-și continua activitatea sub scutul Asociațiunii, să se înscrie la Comitetul subscris până la 1 *Aprilie* st. v. a. c.

Brașov, în 1 *Martie* 1898.

Comitetul Asociațiunii
pentru sprijinirea învăț.
și sodal. români.

Mulțămită publică.

De când am perdit prin mörte pe iubitul meu soț, am primit în mare număr scrisori și depeșe de condolență.

Mult ași dori să exprim fiecăruia în parte mulțămita mea, deörece însă acësta imi este cu neputință, rog pe töți aceia, cari prin condolența lor au cercat a alina durerea mea, să binevoiescă a primi acest simplu, dër din inimă sinceră venit semn de mulțămită căldurosă!

Arad, luna *Martie* 1898.

Vöd. *Alexandrina Suciü*, n. *Bar Popp*.

ULTIME SCIRI.

București, 15 *Martie*. Dimisiunea vice-președinților camerei, *V. Lascar* și *St. Șendrea*, a fost primită de cameră în ședința de astăzi. Contra primirii dimisiunii au votat 49 de deputați din 132 votați. Alegerea celor doi vice-președinți noi în locul lor, s'a amănat pe mâne.

După acësta d-l *Fleua*, urcându-se la tribună, continuă cu desvoltarea interpelării sale.

În locul d-lor *P. Grădișteanu* și *V. A. Urechia*, cari au demisionat, au fost aleși vice-președinți ai Senatului d-nii general *Budișteanu* și *Nicolae Crătunescu*.

Colonia, 15 *Martie*. Corespondentul din *Londra* al lui „*Kölnische Ztg.*“ comunică din isvor sigur, că lordul *Salisbury* nu va mai conduce afacerile *Angliei*. Locul lui îl va ocupa deocamdată *Balfour*.

Neapöl, 15 *Martie*. „*Corriere di Napoli*“ este intormat, că prelați catolici din *Spania* și *America* au stăruit pe lângă cardinalul *Rampolla* să îndemne pe *Papa* de-a împiedeca isbucnirea unui rösboiü între *Spania* și *America*.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Martie 1898.

Renta ung. de aur 4%	121.35
Renta de corone ung. 4%	99.45
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.30
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.30
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	122.10
Bonuri rurale ungare 4%	97.20
Bonuri rurale croate-slavone	97.75
Imprum. ung. cu premii	161.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	141.75
Renta de argint austr.	102.25
Renta de hartie austr.	102.20
Renta de aur austr.	122.70
Losuri din 1860	143.75
Actii de-ale Băncei austro-ungară.	925.—
Actii de-ale Băncei ung. de credit.	380.—
Actii de-ale Băncei austr. de credit.	362.50
Napoleonori	9.53
Mărci imperiale germane	58.75
London vista	120.45
Paris vista	47.57 1/2
Rente de corone austr. 4%	102.55
Note italiene.	45.—

Cursul pieței Brașov

Din 15 Martie 1898

Bannota rom. Cump.	9.49	Vënd.	9.51 1/2
Argint rom.ân. Cump.	9.45	Vënd.	9.48
Napoleon ori. C mp.	9.51	Vënd.	9.53 1/2
Galbeni Cump.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble Rusesoi Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci gemane Cump.	58.50	Vënd.	58.75
Lire turoesoi Cump.	10.70	Vënd.	10.78
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Nr. 2742—1898.

Escrerie de oferte.

Lucrările noiei clădirii a unui magazin de munițiune lângă locul cel nou al dărei la Tintă din partea miliției (sub stejerișul cel mare) preliminate cu 5125 fl. 85 cr.; mai departe construirea unei fântâni lângă acest magazin preliminară cu 573 fl. 60 cr. și în fine construirea unui parafulger pe magazinul de munițiune, preliminar cu 310 fl. se va da la oficiul orășenesc economic în 28 Martie a. c. înainte de prânț pe cale de oferte.

Ofertul se pôte estinde asupra tuturor 3 obiecte, totu-și amintindu-se separat, séu asupra fie-cărui din obiecte.

Reflectanții au de a așterne până la amintita oră la oficiul orășenesc economic, ofertele scripturistice, timbrate, sigilate și provădute cu vadiu de 5% în parale gata, séu în hirtii de preț. din suma preliminară, ofertul are se conțină mai departe amintirea în procente a scădământului în litere și cifre din suma preliminară; în fine dechierațiunea, că oferentului i sunt cunoscute condițiunile de edificare, planurile și preliminarile de spese și că se supune lor necondiționat

Condițiunile de oferte și acele contractuale, planurile și preliminarile de spese, se află la amintitul oficiu până la ziua pertractării de oferte în orele dela 8—12 înainte de prânț spre examinare.

Magistratul și rezervă drep-tul, de a transpune asupra unui séu mai multor oferenți acele 3 obiecte de oferte.

Brașov, 2 Martie 1898.

176,3—3. Magistratul orășenesc.

ANUNCIURI
(inserțiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administrațiunii. In cazul publicării unui ananțiu mai mult de odată se face scădământ, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.”

Nr. 4425—1898.

Publicațiune!

Valabilitatea mărcilor pentru câni, provădute cu anul 1898 espiră cu 31 Martie a. c. prin urmare, câni, carți cu 1 Aprilie a. c. nu vor fi provăduți cu mărei pentru acest an valabile, se vor prinde de cătră că-lăul orășenesc.

Nouăle mărci pro 1898 se pot lua în primire dela cassa de dare orășenescă, începând de astăzi.

Darea de câni, care cu ocașiunea luierei în primire a mărcilor de câni este de a se plăti pentru întregul an pentru fiă-care câne peste 3 luni, este pe an.

- a) pentru câne de lux: 8 fl.
- b) pentru câne de vênat, decă posesorul are carte de vênat, 1 fl.
- c) pentru fiă-care câne, merit pentru paza căsei și ținut în un spațiu închis: 1 fl.

Se observă, cum-că în intravilan pentru fiă-care câne de curte, în extravilan tot pentru câte 2 câni de curte séu pentru 2 câni dela turme, în fine pentru 3 câni dela turme de munte, este de a se plăti dare câte 1 fl.

Călătorii, cari cercetéză Brașov și a căror domiciliare în acest oraș dureză mai mult de 8 zile, au de-a plăti pentru fiă-care câne anticipative 1 fl. lunar. Până la solvirea acestei sume cânele este de a se provedea cu botniță și de a se conduce de frânghie.

Brașov, 15 Martie 1898.

1211,1—2. Magistratul orășenesc.

Anunț.

Să publică concurs cu oferte în scris pentru arëndarea pe 9 (nouă) ani a stupinei numită „Cristof”, — 116 jugere comasate, cu grădină de pomi, — situată între Brașov și Stupini.

Doritorii au să-și înainteze ofertul, în care să fiă scrisă și cu litere suma oferită pentru arëndarea stupinei, și să depună vadiul de 10% în termin de 30 de zile dela cea d'intăi publicare, lă: Epitropul Sterie Stinghe (piața Prundului Nr. 18), dela care își pot lua și informații mai de-aprópe.

Comitetul parochial al Bisericei Sf. Nicolae.

175,3—3.

Numai pentru particulari se trimite postavuri.

Un Coupon de 3.10 metri lung, suficient pentru o garnitură de haine bărbătesci costă numai

fl. 3.10	stofă bună
fl. 4.80	„
fl. 7.50	„ fină
fl. 8.70	„ mai fină
fl. 10.50	„ foarte fină
fl. 12.40	„ englezescă
fl. 13.95	„ Kamgarn

Un eupon haine negri de salon fl. 10.—
Stofe pentru pardiseuri de fl. 3.25 m. în sus:
Loden colorii frumöse 1 Caupon fl. 6.— 1 Cupon fl. 9.95: Peruvienne, Doskings, Stofe pentru haine de amplotați de stat, cail ferate.
Stofe pentru talare de juzi, Kamgarn și Cheviots, Stofe pentru uniforme de fl. 12.—, gendarmi etc. etc. trimite cu prețurile fabricii recunoscută ca solidă și reală

Depositul fabricii de postav Kiesel-Amhof in Brünn. Mostre gratis și franco. — Liferatiie conform mostrei.

P. T. public se face atenț, că cumpărând direct dela fabrică are mai mare avantaju ca dela alții. Firma Kiesel-Amhof in Brünn trimite stoffe cu prețurile fabricii fără adaos séu rabatul cel socotesc croitorii. 165,5—24

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se potă cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu și în tutungeria M. Gross.

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolosra: 15—20 cm.
Talaj minőség: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.
Pflanzweite: 15—20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

17—17.130

Renumitele
seminte
de legumi și flori
a le lui
MAUTHNER

se capéta în pachete sigilate și provădute cu marca oficială de contravențiă „Ursu” în magazinele mai mari de Coloniale și ferării.

Firma Edmund Mauthner din Budapesta, Strada Andras-sy Nr. 23 garantéză numai pentru conținutul acelor pachete cu seminte pros-pete și veritabile, care vor fi provădute cu numele Mauthner și cu marca „Ursu”, cum se vede din ilustrația alăturată.

ABONAMENTE

LA
„GAZETA TRANSILVANIEI”

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octombore st. n. 1897.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul accelerat (peste Arad) sosese la 0 ore 0 min. dimineța.
- II. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra (acesta dela Budapesta până la Clușiu e tren de persoane, ér dela Clușiu până aici tren mixt)*.

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 0 ore 0 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. séra.
- V. Trenul accel. la — ore — min. séra.

Dela Kezdi-Osorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătura în St.-Georgi cu Ciuc-Szerda).
- II. Trenul de persoane la 1 órá 51 m. p. m. (dela prima Iulie până la 31 August va avé și acest tren legătura cu St.-Georgi ou Tuznadul).
- III. Trenul mixt, la 7 óre 3 min. séra, (are legătura cu Ciuc-Szerda).

Plecarea trenurilor din Brașov:

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 óre 8 min. dimineța (acest tren merge până la Clușiu ca tren mixt, ér de acolo mai departe ca tren de persoane).
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 óre 48 min. séra.
- IV. Tr. accel. (peste Arad) la — ore — min. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la 3 óre 55 min. d.
- II. Trenul accelerat (se vine dela Arad) la — ore — min. dim.
- III. Trenul mixt la 11 óre a. m.
- IV. Trenul accelerat (se vine pe la Orad-a-Clușiu) la 2 óre 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Osorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 óre 19 min. dim. (are legătura cu Tuznad) Ciuc-Szerda. 2 ó. 55 m.
- II. Trenul mixt la 8 óre 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 2 óre 55 m. p. m. (are legătura cu linia Tuznad-Ciuc-Szerda).